

Návrh na prodloužení náhradní doby rodičů pečujících o více dětí

Cíle návrhu: Návrh představuje významné prorodinné opatření a významné společenské ocenění domácí péče o děti a zároveň příspěvek ke spravedlivějšímu ocenění zásluhovosti rodin a částečné kompenzace nákladů ušlých příležitostí v souvislosti s výchovou dětí v rodině v rámci důchodového systému. Návrh zároveň přispěje ke zvýšení individuální zásluhovosti na zajištění vstupů do systému s ohledem na práci a skutečné ekonomické náklady spojené s výchovou dobře připravené budoucí generace plátců do systému.

Předmět návrhu: Prodloužení náhradní doby pojištění u matek (obecně pečujícího rodiče) s více dětmi, které kvůli rozsahu zajištění kvalitní péče a výchovy (pomoc a podpora při plnění školních povinností, doprovázení a doprava do mimoškolních vzdělávacích, zájmových a sportovních aktivit) zůstanou doma nebo pracují na snížený úvazek se sníženým příjmem déle než do 4 let věku dítěte. Stejně jako nyní by možnost uplatnit tuto variantu i v případě sníženého příjmu z důvodu částečného úvazku, aby nedošlo k celkovému snížení vyměřovacího základu pro stanovení výše důchodu. Přitom je zároveň potřeba zohlednit skutečnost, že zejména pokud se děti narodí v rychlejším sledu po sobě než po čtyřech letech nebo se jedná o vícero děti, je tato domácí péče velmi časově náročná a zároveň společensky velmi důležitá, a to i v případě omezeného rozsahu umístění dítěte do předškolního zařízení, které zároveň umožní matce (otci) přiměřené sladění pracovního a rodinného života.

Varianta 1. Započítat matce (obecně pečujícímu rodiči) plné 4 roky náhradní doby za každé dítě bez ohledu na to, s jakým odstupem se za sebou narodí. Tím by se zamezilo znevýhodnění matek (rodičů), kterým se narodily děti s kratším časovým odstupem.

Varianta 2. Obdobně jako v případě zdravotního pojištění počítat náhradní dobu pojištění pro osoby celodenně osobně a řádně pečující alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Podmínka celodenní péče se považuje za splněnou i tehdy, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích (mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje čtyři hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním či celoročním pobytem. Rozdílem by zde byla možnost příjmu ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti se sníženým úvazkem nebo sníženým příjmem z důvodů péče o dítě pro případ výběru výhodnější varianty z hlediska výše důchodu.

Varianta 3. Umožnit dospělým dětem z vícečetných rodin (3 a více vychovaných dětí) asigovat 3 procentní body svého odvodu sociálního pojištění přímo ve prospěch důchodu svých rodičů.

Předpokládané dopady: Vzhledem k tomu, že za dobu po skončení pobírání rodičovského příspěvku nebude náležet žádný náhradní kompenzační příjem, lze zároveň s předpokládanou možností zkrácení pobírání rodičovského příspěvku očekávat především zvýšenou motivaci

matek o získání částečného úvazku a přiměřené sladění pracovního a rodinného života. Dalším, výrazně menším dopadem, bude zohlednění domácí péče o více dětí, kde dostatečný příjem zajistí druhý z rodičů. Dopady do rozpočtu z důvodů spravedlivějšího vyměření důchodu tak budou zejména při volbě výhodnější varianty při částečném úvazku (využití vyloučené doby pro výpočet vyměřovacího základu) a výrazně menší z důvodu získání delší náhradní doby pojištění z důvodu péče o více dětí ve vícedětných rodinách (kterých je v naší populaci výrazně méně). Zároveň lze očekávat příznivé propopulační efekty s dlouhodobě pozitivním dopadem do bilance důchodového systému a celkových veřejných rozpočtů.